

Kraški zdravstveni dom
TOZD Zdravstveni dom Postojna
direktor dr B. Prosenak

Slučaj multiple retencije zubi

Ž. BOŽIĆ

Zube, koji nisu u predviđeno vrijeme zauzeli svoja mjesta u zubnom nizu, nego su ostali u različitom položaju unutar kosti gornje ili donje čeljusti, zovemo retiniranim zubima. Za razliku od uzroka koji dovode do impaktiranja zubi, kojih je izbijanje ometeno mehaničkom zaprekom (najčešće zub — zubu), uzroci za retenciju pojedinih zubi ili skupine zubi su druge naravi. Neki autori (Sicher, Cryer, Kranz, cit. po Kordiću i sur.¹) traže razlog retenciji u nasljeđu, kongenitalnom luesu, endokrinim disfunkcijama, zaraznim bolestima i rahitisu. Drugi pak autori (Pejroni i Magnani²) nalaze uzrok u lokalnim činiocima. Među njih ubrajaju, među ostalim, neusklađenost razvoja zuba s razvojem čeljusti, atipični položaj zametka i veliku udaljenost zametka od mjesta erupcije.

Relativno se često u praksi srećemo s retencijom pojedinog zuba. Čelšnik³ kaže, da se po učestalosti među retiniranim zubima na prvom mjestu nalazi gornji očnjak, zatim donji treći molar, donji drugi premolar i gornji treći molar. Isti autor govori i o mogućnosti retencije većeg broja zubi. Slučajeve retencije dvaju ili više zubi navodi i Trauner⁴. U svakom slučaju, multiple retencije su daleko rjeđe od pojedinačnog zaostajanja zubi u koštanoj masi.

Pacijenti s retiniranim zubima se obično javljaju u stomatološku ambulantu iz dvaju razloga. Retinirani zubi mogu pritiskom na iznikle zube izazvati njihovo pomicanje, klimanje ili resorpciju korijena. Mogu, nadalje, izazvati bolne senzacije, koje katkada daju sliku neuralgičnih boli. Često se, kako kaže Čelšnik⁴, iz ovojnice retiniranog zuba razvije folikularna cista, koja može toliko oslabiti kost, da i u slučaju minimalnih trauma, može doći do frakture. Isti autor navodi, da se u okolici retiniranih zubi mogu razviti različite benigne i maligne tvorbe.

Drugi je slučaj, kad pacijent dolazi bez subjektivnih tegoba, u starosnoj dobi u kojoj nedostatak zubi realno ocjenjujemo kao rezultat ranijih ekstrakcija, a jedini razlog dolaska pacijenta je njegova želja za saniranjem žvačnog aparata protetskim nadomjestkom.

Ponekad postavljanje dijagnoze olakšava perzistiranje mliječnih zubi u ustima. Ako ne postoje subjektivni i objektivni znakovi, koji bi nas navodili na postojanje retiniranih zubi, analiza rendgenskih snimaka definitivno može potvrditi ili opovrći pretpostavljenu dijagnozu. Važnost je dijagnostičiranja retiniranih zubi, prije protetskog zbrinjavanja, u tomu, da proteza ili most, svojom prisutnošću mogu izazvati zakašnjelo izbijanje zuba. Izrada proteze ili mosta iznad retiniranih zubi može kasnije stvoriti dodatne poteškoće i pacijentu i stomatologu.

PRIKAZ SLUČAJA

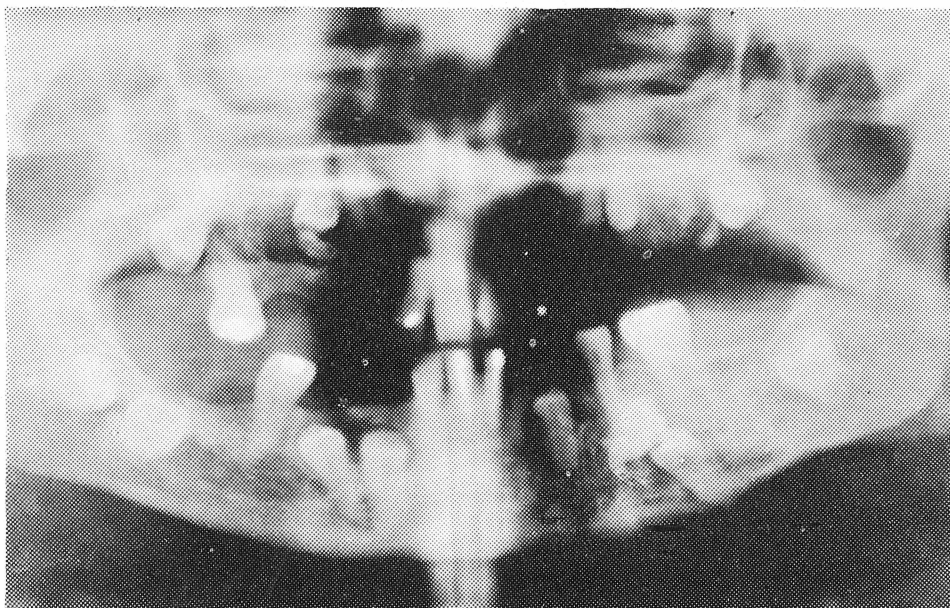
Pacijentica O. R, stara 55 godina, dolazi u zubnu ambulantu sa željom da joj se izrade protetski nadomjesci.

Pregledom usne šupljine, utvrdili smo da pacijentica ima u gornjoj čeljusti 5 trajnih zubi, a u donjoj 7. Ukupno 12 trajnih zubi, sa slijedećim rasporedom:

— 7 — — — — 2 1 1 2 — — — — — —
— — — 5 — — 2 1 1 2 — 4 — — 7 —

Iz anamnestičkih podataka smo saznali, da dosad nije teže bolovala. Udata je, mati jednog djeteta. U obitelji nije bilo težih bolesti. Osim mliječnih zubi, »dosad je izvadila možda dva ili tri zuba«. Posljednji zubi, koje je sama ekstrahirala, nekoliko mjeseci prije javljanja u ambulantu, bili su gornje mliječne trojke.

Inspekcijom usne šupljine, registrirali smo izbočinu sluznice, prouzročenu kasnije dokazanom strukturom zuba, na mjestu donjeg lijevog očnjaka. Zubi u ustima su sanirani, bez karijesa.

Sl. 1. Ortopantomogram pacijentice O. R.

Pacijentica je upućena na ortopantomografsko snimanje žvačnog aparata (sl. 1).

Analizom snimke, utvrdili smo da se u obje čeljusti nalazi 15 retiniranih zubi, većinom normalno razvitih, i na mjestima, koja im u filogenetskom razvoju i pripadaju. Oko nekih retiniranih zubi, uočene su, više ili manje izražene, cistične tvorbe.

Tek nakon prezentiranja nalaza, pacijentica je izjavila, da je i u njezine kćeri svojevrmeno bio utvrđen određeni broj retiniranih zubi, koji su joj zatim bili operativno odstranjeni.

Na žalost, nismo mogli pregledati ostale članove obitelji pacijentice, ali na temelju skupljenih podataka, smatramo da se radi o multiploj retenciji trajnih zubi, prouzročenoj vjerojatno nasljednim faktorima.

Pacijentici smo savjetovali kirurško odstranjenje retiniranih zubi, a zatim saniranje žvačnog aparata mobilnim protetskim nadomjescima.

Namjera ovog napisa je bila da se prikaže relativno rijetki primjer multiple retencije zubi i da se upozori na nužnost detaljnog pregleda mastikatornog aparata, prije planiranja i izrade zubno-protetskih nadomjestaka. Ako se retinirani zubi, kirurškom ili ortodontskom terapijom, ne mogu osposobiti za ispravnu funkciju, treba ih odstraniti. Odstranjivanjem retiniranih zubi se sprečava njihov mogući negativni utjecaj na zdravlje pacijenta i omogućava normalni tijek daljnje oralne rehabilitacije.

S a ž e t a k

Autor opisuje primjer multiple retencije trajnih zubi odrasle osobe. Upozorava na potrebu detaljnog stomatološkog pregleda prije pristupanja izradi protetskih nadomjestaka.

S u m m a r y

A CASE OF MULTIPLE RETENTION OF THE TEETH

A case of multiple retention of the permanent teeth in an adult person is presented. The need for a detailed stomatological examination before the formation of prosthetic substitutes is pointed out.

Z u s a m m e n f a s s u n g

EIN FALL VON MULTIPLER ZAHNRETENTION

Ein Fall von multipler Zahnretention an bleibenden Zähnen bei Erwachsenen wird beschrieben. Ein genauer stomatologischer Status vor Beginn jeder prothetischen Arbeit ist unbedingt erforderlich.

L I T E R A T U R A

1. KORDIĆ, Š., RADICA-SORIĆ, V., ČULINA, V.: ASCRO, 6:214, 1971
2. PEJRONE, C. A., MAGNANI, C.: Minerva Stomat., 17:1, 1968
3. ČELEŠNIK, F.: Osnove ustne kirurgije, Univerza v Ljubljani, Ljubljana, 1963
4. TRAUNER, R.: Zahnärztliche Chirurgie, Urban und Schwarzenberg, München-Berlin-Wien, 1972